משום הבערה ואם איתא משום הבערה לא (א) מחייב דהא איחייב ליה משום בשולו אפיק הבערה ועייל גיד הנשה של נבילה והתני ר' חייא לוקה שתים על אכילתו ושלש על בשולו ואי איתא שלש על אכילתו הוא חייב אלא אפיק הבערה ועייל עצי אשירה ואזהרתיה מהכא [1]ולא ידבק בידך וגו' א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי ולילקי נמי משום [2]לא תביא תועבה אל ביתך אלא הכא במאי עסקינן כגון שבישלו בעצי הקדש ואזהרתיה מהכא [3]ואשריהם תשרפון באש [4]לא תעשון כן לה' אלהיכם: סימן שנבא"י שנ"ז: מתקיף לה רב הושעיא וליחשוב נמי *הזורע בנחל איתן ואזהרתיה מהכא [5]אשר לא יעבד בו ולא יזרע מתקיף לה רב חנניא וליחשוב נמי המוחק את השם בהליכתו ואזהרתיה מהכא [3]ואבדתם את שמם וגו' (ו)לא תעשון כן לה' אלהיכם מתקיף לה ר' אבהו וליחשוב נמי הקוצץ את בהרתו ואזהרתיה מהכא [6]השמר בנגע הצרעת מתקיף לה אביי וליחשוב נמי המזיח החושן מעל האפוד והמסיר בדי ארון ואזהרתיה מהכא [7](ו)לא יסורו [8]ולא יזח החושן מתקיף לה רב אשי וליחשוב נמי החורש בעצי אשירה ואזהרתיה מהכא ולא ידבק בידך מאומה וגו' מתקיף לה רבינא וליחשוב נמי הקוצץ אילנות טובות ואזהרתיה מהכא [9]כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות א"ל רבי זעירא לרבי מני וליחשוב נמי כגון דאמר שבועה שלא אחרוש ביום טוב התם לא קא חלה שבועה מושבע ועומד מהר סיני הוא א"ל כגון דאמר שבועה שלא אחרוש בין בחול בין ביו"ט דמגו דחלה עליה שבועה בחול חלה עליה נמי ביו"ט מידי דאיתיה בשאלה לא קתני ולא והרי הקדש בבכור והרי נזיר בנזיר שמשון נזיר שמשון בר איטמויי למתים הוא אלא האי תנא איסור כולל לית ליה אמר רבי הושעיא המרביע שור פסולי המוקדשים לוקה שנים אמר רבי יצחק המנהיג בשור פסולי המוקדשים לוקה שהרי גוף אחד הוא ועשאו הכתוב כשני גופים: **מתני'** כמה מלקין אותו ארבעים חסר אחת שנא' [10]במספר ארבעים מנין שהוא סמוך לארבעים ר' יהודה אומר ארבעים שלימות הוא לוקה והיכן הוא לוקה את היתירה בין כתפיו אין אומדין אותו אלא במכות ראויות להשתלש אמדוהו לקבל ארבעים ולוקה מקצת

ואמדו

משום הבערה. דאי הוה איהו מבעיר ואחבירו מבשל הוו תרווייהו חייבין דמבעיר ומבשל אבות מלאכות אלמא מיחייב משום יו"ט שתים הבערה ובישול: ה"ג ואם איתא (ב) אהבערה לא ליחייב דהא איחייב ליה משום מבשל: **גיד הנשה של נבילה.** דלוקה אף משום נבילה שאכל: **שלש על בישולו.** בישול בשר בחלב ובישול שלא לצורך יו"ט והבערה שלא לצורך ושתים על אכילתו אכילת גיד ואכילת בשר בחלב. ואם איתא דמפקת הבערה ומעיילת אכילת נבילה הוי איסור ג' על אכילתו: **ואזהרת עצי הקדש מהכא.** ואשריהם תשרפון באש לא תעשון כן לה' אלהיכם: **השמר בנגע הצרעת.** ואמרינן (שבת דף קלג.) בקוצץ בהרתו הכתוב מדבר והשמר הוא לא תעשה: **ניילקי נמי.** כגון שהיו כלי מחרישה מעצי אשירה: **קוצץ אילנות טובות.** בהליכתו: **מי קא חיילא עליה.** הא הוה ליה נשבע שלא יבטל המצוה ונפקא לן מלהרע או להיטיב בשבועות (דף כה.) דאין זו שבועה: **מיגו דחיילא עליה שבועה כו'.** היינו איסור כולל. ואיסור מוסיף כגון שבתחילה עלמה נוסף איסור כגון אילו נוסף על היו"ט איסור ע"י שבועה זו וה"ל מוסיף דומיא דאשת איש ונעשית חמותו דמוסיף הוא דמעיקרא קיימא ליה בחנק והשתא קיימא ליה בסקילה א"נ חלב דנותר מעיקרא קאי עליה באיסור חלב והשתא איתוסף עליה איסור נותר. ואיסור כולל היינו שאין איסור נוסף על התחילה אלא כולל אחרים באיסורא כגון שנשא אחות חמותו דמיגו דמיתסר בכולהו אחוותא איתסר נמי בחמותו משום אחות אשה אי נמי כגון חמותו ונעשית אשת איש דמיגו דחיילה כולי עלמא באיסור אשת איש * כללה נמי לדידיה לחייבו שתים: **בנזיר שמשון.** ע"י מלאך קיבל נזירות עליו דההוא אין לו שאלה דלווי שלמעלה הוא: **נזיר שמשון בר טמויי למתים הוא.** כלום אסור הוא להיטמא למתים אדם שמקבל נזירתו ע"י מלאך הא אמרינן במס' נזיר (דף ד:) שמשון הותר ליטמא למתים ובעי לאפוקי מהאי קרא יין מאה ותמשים וגו' ופריך ליה אימא דשויוהו גוססין אלא גמרא. ואית דמפרשי נזיר שמשון נזיר מן הבטן וקשיא לן ההיא נמי בשאלה איתיה שהיה אביו יכול לישאל עליו ואפילו מת אביו בשאלה מיהא הוה ההיא שעתא: **המרביע שור פסולי המוקדשין.** שנפדה אפילו על מינו לוקה שהרי גוף אחד (ג) ועשאו הכתוב שני גופין דתורת חולין ותורת קדשים יש עליו תורת חולין שמותר באכילה מחוץ לפתח אהל מועד כאילו לא הוקדש מעולם ותורת קדשים שאסור בגיזה ועבודה כדאמרינן בספרי (ראה יב טו) בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר (דברים יב) במה הכתוב מדבר אם בבשר תאוה הרי כבר אמור כי ירחיב ה' אלהיך את גבולך וגו' כי תאוה נפשך וגו' אם באכילת קדשים הרי כבר אמור כי אם במקום וגו' שם תעלה וגו' הא אין הכתוב מדבר אלא בפסולי המוקדשין שנפדו תזבח ולא גיזה לאסור בגיזה ועבודה בשר ולא חלב ואכלת ולא לכלביך והלכך אסור להרביעו אפי' עם מינו משום כלאים שמרביע חולין על קדשים או קדשים על חולין וכן במנהיג אפילו מנהיגו עם מינו ואפילו מנהיגו בפני עצמו חולין וקדשים הוא וחייב משום כלאים דחרישה דהוא עצמו כלאים שעשאן הכתוב שני גופין. ולא שמעתי ראיה מנלן דחולין וקדשים כלאים זה בזה ודבר תימה הוא: **מתני' שנאמר במספר ארבעים.** והפילו השופט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר (דברים כה) וסמיך ליה ארבעים יכנו ודרשינן כמאן דכתיב במספר ארבעים מנין שהוא סוכם את הארבעים כדמפרש בגמ' דמדלא כתיב יכנו ארבעים במספר אלא במספר ארבעים יכנו שמעינן דהכי קאמר מנין הסוכם הארבעים חשבון המשלים סכום של ארבעים שגורם לקרות אחריו ארבעים והיינו שלשים ותשע: **ראויות להשתלש.** בגמרא מפרש:

ולמדו

אלא הכא במאי עסקינן שבישלו בעצי הקדש. ואם תאמר ניילקי משום הזיד במעילה באזהרה וי"ל דלא חשיב אלא לאו דליתנהו בפחות משוה פרוטה:

מתקיף לה רב אושעיא וליחשוב נמי משום זורע בנחל איתן. קשה דהשתא (ד) פריך טובא (ונפרוך דלא) משני מידי וצריך לומר (ה) דע"כ דתנא תנא ושייר ולעיל קאמר אלא תני תנא שמונה ולא אמרת תנא ושייר ואומר הר"ס * דלא דמי לעיל דקתני שמונה ומני י"ט בחד ואם איתא דאיכא תו מלקות משום י"ט היה לו למנותן בשתים אבל הכא יכול להיות דלא איירי תנא למיחשב כל הני גווני דזורע בנחל איתן ומוחק את השם:

אמר ליה כגון דאמר שלא אחרוש בין בחול בין ביו"ט. וקשה דאכתי ליתא בלאו והן כדפריך פ"ג דשבועות (דף כד. ושם) גבי שלא אוכל נבילה ושחוטה דפריך מי איתא בלאו והן ואולי י"ל דמשכחת לה כהן כגון עפר תיחוח דלית בה חיובא מן התורה באותה חרישה:

שהרי גוף אחד (ו) ועשאו הכתוב ב' גופים. הקונטרס פירש כגרסתו ור"ת פירש בענין אחר כמין תומר דכתיב ביה כצבי וכאיל שהם ב' מינין וכזה הפירוש מיושב הא דאמרי' בבכורות (דף נג.) תלתא צבי ואיל כתיבי בו חד לכדרב יצחק וחד לכדר' (יהושע) ופירוש הקונטרס לא אתפרש למילתייהו והשתא ניחא (ז) הא דרבי יצחק ורבי יהושע דהכא:

המנהיג בשור פסולי המוקדשים לוקה. ודוקא אי מושך השור משוי בגופו אבל בלא המשכה אין לוקה בהנהגה דאם לא כן לעולם לא יוכלו להנהיג שור פסולי המוקדשים ממקום אחר:

הא

עין משפט נר מצוה

קו א מיי' פי"ג מהלכות רוצח הלכה ט סמג עשין עט:
קח ב ג מיי' פ"ו מהל' יסודי התורה הל"ח:
קט ד מיי' פי"ו מהלכות טומאת צרעת הל"א סמג לאוין שמג:
קי ה מיי' פ"ט מהלכות כלי המקדש הל"ו:
קיא ו מיי' שם פ"ג הלכה יג:
קיב ז מיי' פ"ז מהלכות ע"ז הלכה ב:
קיג ח מיי' פ"ו מהלכות מלכים הלכה ח:
קיד ט י מיי' פ"ט מהל' כלאים הל"א:
קטו כ מיי' פי"ז מהלכות סנהדרין הלכה א סמג לאוין קלה:
קטז ל מיי' שם הל"ב:

תורה אור השלם

1. ולא ידבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב יי מחרון אפו ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבתיך: דברים יג יח
2. ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמהו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא: דברים ז כו
3. ונתצתם את מזבחתם ושברתם את מצבתם ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלהיהם תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא: דברים יב ג
4. לא תעשון כן ליי אלהיכם: דברים יב ד
5. והורדו זקני העיר ההוא את העגלה אל נחל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע וערפו שם את העגלה בנחל: דברים כא ד
6. השמר בנגע הצרעת לשמר מאד ולעשות ככל אשר יורו אתכם הכהנים הלוים כאשר צויתם תשמרו לעשות: דברים כד ח
7. בטבעת הארן יהיו הבדים לא יסרו ממנו: שמות כה טו
8. וירכסו את החשן מטבעתו אל טבעת האפד בפתיל תכלת להיות על חשב האפוד ולא יזח החשן מעל האפוד: שמות כח כח
9. כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה לא תשחית את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עץ השדה לבא מפניך במצור: דברים כ יט
10. והיה אם בן הכות הרשע והפילו השפט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר: ארבעים יכנו לא יסיף פן יסיף להכתו על אלה מכה רבה ונקלה אחיך לעיניך: דברים כה ב-ג

מסורת הש"ס

א) [סנהדרין ט.], ב) [שבועות כד:], ג) [שם], ד) [הלחם משנה ריש פי"ו מהל' סנהדרין כתב פשוט הוא שזה טעות וצריך להיות סוכם את הארבעים וכן אמר בגמ' וכן משמע ומבואר בפי' רש"י וכן כמש"נ הביאו לשון המשנה סוכם את הארבעים עכ"ל וגם הר"ן בסוף מסכת זו כתב בפירוש המשנה מנין הסוכם תרגום ותוכן לגנס סכום לגניה וכו'], ה) [כריתות יא.], ו) רש"ל בכריפה, ז) [שופטים יד], ח) [בפסוק: מהם שלשים], ט) [נ"ל וליחשוב ולא], י) [נ"ל הושעיא], כ) [וע"ע תוס' חולין קטו: ד"ה כשני], ל) [ועי' תוס' שבת נד. ד"ה והתנן].

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מיגו דחיילא וכו' כללה נמי לדידיה. [לחייבו] כצ"ל. תפר' נ"ב מ"ת פי' ק"כ: תוס' ד"ה מתקיף וכו' דלא דמי. כעין זה נזיר דף לח ע"ב תוס' ד"ה ולילקי:

הגהות הב"ח

(א) גמ' משום הבערה לא ליתחייב דהא: (ב) רש"י ד"ה ה"ג ואם איתא, נ"ב כלומר דל"ג אהבערה לא לימחייב הואיל דמדי ליה לגרוס כדגרס בספרים וכפי' אלו עוקרין הוא דגרסינן ליה וע"ש בדף מז ע"ב: (ג) ד"ה המרביע וכו' גוף אחד הוא ועשאו: (ד) תוס' ד"ה מתקיף וכו' דהשתא דפריך טובא נפרוך. נ"ב כלומר א"כ קשה מאי קא משני ובע"כ צ"ל דתלמודא קא סמיך אשינויא דתנא ושייר כו': (ה) באה"ד וצריך לומר ע"כ וכו' ולעיל קאמר א"ל תני תנא שמנה וכו' דלא דמי דלעיל קתני שמנה ומני י"ט. נ"ב וע"ע במ"ש התוס' לפ"ק דיבמות דף ג ופ"ק דקדושין דף טו: (ו) ד"ה שהרי גוף א' הוא ועשאו וכו' כגירסתו. נ"ב כלומר כפי פירושו דטעמא דפסולי המוקדשין הם שני גופין דמקצתו קדשים ומקצתו חולין כמו שפי' בחולין דף קטו ע"ב: (ז) באה"ד ניחא דהוי דר' יצחק:

מוסף רש"י

משום הבערה. שלא לצורך, דהבערה מלאכה לעצמה ובישול מלאכה לעצמו (פסחים מז.). **גיד הנשה של נבילה.** דלוקה על אכילתו משום נבילה (שם). **שתים על אכילתו.** אוכל גיד ואוכל בשר בחלב. **ושלש על בשולו.** משום הבערה דיו"ט ומשום בישול דיו"ט ומשום מבשל בשר בחלב אפילו בחול (שם). **דאיתיה בשאלה.** לחכם להתיר האיסור (שבועות כד:). **והרי הקדש.** שבא ע"י נדר וכל נדרים יש להם שאלה (שם). **ראויות להשתלש.** כגון י"ח או כ"א או כ"ד, שהרי מכין אותו שתי ידות מאחריו ואחת מלפניו ומקצה ילפינן לה (כריתות יא.).